

UN MORALIST

Trăiesc în provincie dascăli care își depășesc condiția și lucrează pentru performanțe în domeniul literaturii sau în alte sfere culturale. Unul dintre aceștia este Culita Ioan UȘURELU care a profesat la diverse licee din Adjud, Odobești și Focșani, predând Literatura română și Literatura franceză. Culiță Ioan UȘURELU s-a dovedit însă a fi un remarcabil creator de reviste, fiind unul dintre redactorii cunoscutei publicații liceale „Revista noastră”, căreia, de altfel, i-a și realizat un studiu monografic sub îndrumarea lui Nicolae MANOLESCU (1987). La Odobești, editează din 2005 revista școlară „Pururi tânăr”. **Dar** opera revuistică cea mai importantă este „Salonul literar”, pe care o scoate cu mijloace bănești proprii din 2001, reușind să o ridice valoric, și prin numele colaboratorilor, la nivel național. Iată motivele pentru care ar merita lauda noastră.

Însă Culiță Ioan UȘURELU este și scriitor, autor, până astăzi, al volumelor **Profesorii-Suplinind au dobândit, Cerșetori în loden, Multum in parvo-Mic tratat despre perfecțiune, Conacul dintre vii**, iar în 2007 volumul **Generații-Dialoguri necesare apărut la Editura Andrew** din Focșani. Cartea se deschide cu un generos **Cuvânt înainte** semnat de Nicolae Breban, ca semn că autorul și-a atras prețuirea unor nume de primă mărime din literatura actuală. De asemenea, volumul beneficiază de o prefață, la obiect, datorată lui Vasile Ianculescu.

„Generații- Dialoguri necesare”, dacă mă refer la ce am citit până acum din opera lui Culiță Ioan UȘURELU, mi se pare cartea cea mai matură și, probabil, mai plină de interes din creația sa. Încât aprecierea lui Nicolae BREBAN: „O carte interesantă, întru totul laudabilă prin ambițioasele și dificilele concepte discutate, un escurș paideic, ce onorează cariera unui harnic și devotat dascăl...” nu este deloc una de complezență. Nu este vorba de niște dialoguri cu diverse personalități, specie frecventată des de către publiciștii și scriitorii noștri în ultima vreme, ci de reînvierea maieuticii platoniciene din perspectiva unui magistru surprins fie în ipostaza de „tată”, fie de „bunic”, partenerii de dialog fiind fiica, fiul, nepotul, nepoata. Cam acestea sunt personajele prozei lui Culiță Ioan Ușurelu, care se dovedește moralist matur, uzând de economie de mijloace expresive, coroborate cu o erudiție neostentativă, funcțională. Nu știu dacă a rămas vreo temă de interes pentru viață și artă neabordată de autor (în total, cincizeci de microeseuri dialogate, implicând tot atâtea teme). Desigur, autorul nu poate evita numeroase locuri comune, încât destule observații pot părea banale sau lipsite de interes, însă, de fiecare dată, personajele încearcă să ajungă în miezul problemelor, argumentând, trăind, suferind, apelând la gândurile profunde ale unor personalități celebre sau, adeseori, la înțelepciunea proverbelor populare românești și străine. Observațiile de viață, „învățăturile”, lămurirea unor concepte par să se adreseze îndeobște tinerilor, aflați, în modernitate și în postmodernitate, în derută, până la pierderea reperelor fundamentale ale existenței. De fapt, beneficiarii pot fi cititorii de toate vârstele. De regulă, fiecare dialog începe cu o „provocare”, cu o „nelămurire” a personajului tânăr, iar de aici se naște „spectacolul”. Lectura nu e una plictisitoare, „moralizantă” cu orice chip, încât ești ispitit să nu lași cartea din mână până nu te lămurești ce gândesc personajele și despre temele care

urmează. Altfel zis , autorul are priceperea retorică a unei prelungite captatio benevolentiae, reușind formulări expresive, aforistice, ca semn al talentului de prozator cu simț poetic. Iată câteva exemple despre înțelept și neînțelept: „La ei bătrânețea vine mai întâi la minte și pe urmă la trup. La neînțelepți, bătrânețea apare întâi la trup și niciodată la minte”(pag.15.). Despre buni și răi: „nimeni nu poate fi atât de rău, încât să nu poată deveni bun într-o zi”(p.22). Despre cultură: „adevarata cultură este aceea pe care o pricepe și poporul”(p.42). Despre falsa popularitate: „Popularitate fără autoritate, nu este decât un foc de paie”(p.114). Despre raportul dintre cultură și învățătură: „învățătura este cremenea, iar cultura scânteia”(p.126). Despre onoare :”onoarea este ca un munte cu pereții abrupti și înalți. Alunecând și căzând de acolo, nu mai ai posibilitatea să ajungi atât de sus, presupunând că mai trăiești...”(p.133). Despre singurătate:”doar lui Dumnezeu ii este permisă această formă a existenței, singurătatea”(p.174). Nu însă și Dumnezeului creștin, care este Treimic! Despre talent:”Talentul este ca banul: nu e nevoie să-l posezi ca să vorbești mereu despre el ca și cum l-ai avea”(p. 182). Yice pe Firește, îl putem și contrazice pe Culiță Ioan Ușurelu , în virtutea metodei sale dialogale, chiar când observațiile autorului par incisive. El sesizează că oamenii credincioși nu dovedesc și bunătate, deducând de aici că” religiozitatea nu implică neapărat și bunătate.” În consecință, mai degrabă un necredincios care împarte dreptatea, decât un dictator credincios”(pag.65). Numai că un” credincios”, care provoacă răul e un fariseu, un simulant al credinței, aflat sub oblăduirea Anticristului, iar un dictator „credincios” e o contradicție în termeni, fiindcă „dreptatea” în lume a adus-o Iisus Hristos, supranumit Paracletul, avocatul tuturor victimelor.

“Generații- Dialoguri necesare”este o carte onorabilă, necesară într-o lume tot mai secularizată și mai ratăcită, în care tineretul este cel mai vulnerabil. De aceea, mi se pare o carte ideală și pentru orele de dirigenție, numite acum ...de consiliere.

THEODOR CODREANU